

9. En Ejendom i Klemensker Sogn, der var paalagt en aarlig Arvefæsteafgift af 6 Td.r Havre, maatte Staten overtage for nogle Aar siden. Den blev derefter solgt ved Auktion for 225 Kr., fri for Afgift, jfr. Andragendet af 1903 i Redegørelsen Side 2.
10. Resultatet af den i Henhold til Loven af 9. December 1871 foretagne Omtaksation var, at 37 af de 81 Arvefæstere, som havde indgivet Begæring om Ombonitering, ingen Nedsættelse erholdt, hvorimod 44 Arvefæstere, der tilsammen svarede en Afgift af 156 Tdr. 3 Skp. 2½ Fdkr. Havre, erholdt denne nedsat med 59 Tdr. 3 Skp. 3 Fdkr. Havre, altsaa med lidt over en Tredjedel, jfr. Ministerialtidende B. for 1873 Side 265 og Redegørelsen Side 16—17. For en enkelt Lods Vedkommende blev Afgiften endog nedsat fra 12 Tdr. til 6 Td. 4 Skp. 1 Fdkr. Havre, altsaa omtrent til det Halve, nemlig en Lodejerne i Fiskerlejet Arnager tilhørende Lod, som endnu henlaa uopdyrket ved Omboniteringens Foretagelse, jfr. det i Aaret 1879 indgivne Andragende. I Henhold til den Kommission af Finansministeriet meddelte Instruks blev Omboniteringen foretagen paa Grundlag af Jordernes daværende Kulturstand. Naar Afgiften for Halvdelen af de undersøgte Ejendomme desuagtet blev nedsat med over en Tredjedel, viser dette, at Afgiften oprindelig maa have været ansat altfor højt. Der er nemlig en betydelig Værdiforskel mellem opdyrket Jord, som i flere Aar har været under Kultur, og paa raa, uopdyrket Lyngmark eller Hedejord.

I Redegørelsen indrømnes det, at der ved Loven af 25. Marts 1871 virkelig er vist en vis Ubillighed imod de bornholmske Arvefæstere, idet den ved Loven fastsatte Afløsningssum efter Gennemsnittet af de til Grund for samme liggende Kapitelstakster blev c. 18 pCt. højere for Bornholm end for de øvrige Afgiftsydere, jfr. Redegørelsen Side 18. Desuagtet blev tvende af Arvefæsterne i Aarene 1875 og 1879 indgivne Andragender om en lempelig Afløsning af Afgifterne afslaaede med den Motivering, at en Afløsning nu ikke kunde fastsættes efter Kapitelstaksterne for det samme Tidsrum, som for 10 Aar siden benyttedes i den for en Tid af 4 Aar gældende Lov. Det nægtedes saaledes de bornholmske Arvefæstere at opnaa en Afløsning paa ligesaa gunstige Afløsningsvilkaar som der var indrømmet Flertallet af Statens øvrige Arvefæstere og Afgiftsydere. I Redegørelsen udtales det dernæst, jfr. Side 18, at der formentlig i ethvert Fald ikke kunde være Tale om at indrømme de bornholmske Arvefæstere den i Lov af 25. Marts 1871 ukendte Begunstigelse, at Afløsningssummerne maatte forblive indestaaende som Pantegæld i Ejendommene. Denne Begunstigelse er imidlertid nu ved Lov Nr. 46 af 29. Marts 1904 § 2 indrømmet Ejere af Bøndergaardene paa Bornholm og de fra samme udstykkede Parceller for den Del af Landgilden, som ikke blev dem eftergivet, ligesom en lignende Begunstigelse er tillagt Tiendeyderne ved Lov af 15. Maj 1903 med Hensyn til Afløsningssummen for Tienden.

Redegørelsen kommer dog til det Resultat, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at imødekomme Arvefæsterne enten ved at indrømme en Nedsættelse af Afgifterne eller ved Fastsættelse af en vis højeste Pris. Til Begrundelse heraf anføres:

11. At en Afgiftsnedsættelse vil frembyde særlige praktiske Vanskeligheder, jfr. Redegørelsen Side 22—23.
12. At en almindelig Nedsættelse med visse Procent paa Forhaand maa betragtes som udelukket i Følge Loven af 1871, der ogsaa paa dette Tidspunkt en Gang har truffet en Afgørelse, jfr. Redegørelsen Side 23.
13. At en Ombonitering, som Loven af 1871 ansaa for det eneste praktiske Grundlag for en eventuel Nedsættelse, utvivlsomt i Nutiden ikke vil medføre noget for Arvefæsterne tilfredsstillende Resultat, jfr. Redegørelsen Side 23.
14. At man med Grund kan henvise til det af Finansministeriet i sin Tid anvendte Argument over for Andragendet af 1867, at „den stedfundne Ordning kun da kunde kaldes ubillig, naar de vedkommende Arvefæstere maatte siges at have den samlede Ejendom paa strenge Vilkaar”, jfr. Redegørelsen Side 23.
15. At Ejendomme, som have været Genstand for Køb og Salg, formentlig nu maatte lades ud af Betragtning, eftersom det med fuld Føje kan siges, at Afgiftsbyrden i alle disse Tilfælde er udlignet ved Købet af Ejendommene, jfr. Redegørelsen Side 23.

Hertil skulle vi tillade os at bemærke:

- ad. 11 Ved Loven af 29. Marts 1904 blev den Ejendomme paa Bornholm i Henhold til Jordbogen af 16. Juli 1696 paahvilende Afgift til Staten nedsat med en Tredjedel. Men det kan vel ikke forvolde større praktiske Vanskeligheder at nedsætte Arvefæsteafgifterne paa samme eller lignende Maade, som fandt Sted med Hensyn til Landgildeafgifterne.